TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. kovo 23 d. *

Byloje C-209/04,

dėl 2004 m. gegužės 12 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo,

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama M. van Beek ir B. Schima, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Austrijos Respubliką, atstovaujamą E. Riedl, J. Müller ir K. Humer, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai R. Schintgen, P. Kūris (pranešėjas), G. Arestis ir J. Klučka,

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė K. Sztranc, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. spalio 6 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2005 m. spalio 27 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad:

— neįtraukdama į Lauteracher Ried nacionalinio gamtos parko teritoriją (toliau – Lauteracher Ried), priskirtą specialioms apsaugos teritorijoms (toliau – SAT), Soren ir Gleggen-Köblern teritorijų, kurios, remiantis moksliniais kriterijais,

kartu su Lauteracher Ried priskirtinos prie kiekiu ir dydžiu tinkamiausių teritorijų pagal 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, p. 1) su pakeitimais, padarytais 1997 m. liepos 29 d. Komisijos direktyva 97/49/EB (OL L 223, p. 9, toliau – paukščių apsaugos direktyva), 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, ir

— leidusi įgyvendinti Bodeno ežero federalinio greitkelio S 18 (toliau – kelias S 18) statybos projektą, neteisingai ir nevisiškai laikydamasi reikalavimų, nustatytų 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, p. 7, toliau – buveinių apsaugos direktyva) 6 straipsnio 4 dalyje, tuo atveju, jei projektas būtų įgyvendinamas neatsižvelgiant į neigiamus jo poveikio aplinkai įvertinimo rezultatus,

Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis bei buveinių apsaugos direktyvos 6 straipsnio 4 dalies ir 7 straipsnio nuostatas.

Teisinis pagrindas

Austrijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą aktas

2 Aktas dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL C 241, 1994, p. 21 ir OL L 1, 1995, p. 1, toliau – stojimo aktas) buvo pasirašytas 1994 m. birželio 24 d. ir įsigaliojo 1995 m. sausio 1 dieną.

3 Pagal stojimo akto 2 straipsnį „nuo įstojimo dienos pirminių Sutarčių ir prieš įstojimą institucijų priimtų aktų nuostatos naujosioms valstybėms narėms yra privalomos ir tose valstybėse taikomos tose Sutartyse ir šiame Akte nustatytomis sąlygomis“.

4 Stojimo akto 168 straipsnis nustato:

„Naujosios valstybės narės priima priemones, būtinas, kad nuo įstojimo dienos jos pradėtų laikytis direktyvų ir sprendimų, kaip apibrėžta EB sutarties 189 straipsnyje ir Euratomo 161 straipsnyje, bei rekomendacijų ir sprendimų, kaip apibrėžta EAPB sutarties 14 straipsnyje, jei XIX priedo sąraše arba kuriose nors kitose šio Akto nuostatose nenustatytas koks nors terminas.“ (Pataisytas vertimas)

Paukščių apsaugos direktyva

5 Pagal paukščių apsaugos direktyvos 1 straipsnio 1 dalį šia direktyva „siekiama apsaugoti visų rūšių laukinius paukščius, natūraliai paplitusius valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, europinėje teritorijoje. Ji apima šių rūšių apsaugą, tvarkymą ir kontrolę ir nustato jų naudojimo taisykles“ (pataisytas vertimas).

6 Griežlė (*crex crex*) yra viena iš rūšių, kurią 1985 m. liepos 25 d. Komisijos direktyva 85/411/EEB, iš dalies pakeičianti Direktyvą 79/409 (OL L 233, p. 33), įtraukė į paukščių apsaugos direktyvos I priedą (toliau – I priedas).

7 Paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnis numato:

„1. Siekiant užtikrinti, kad I priede minimos rūšys savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi, jų buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės.

Todėl būtina atsižvelgti į:

a) rūšis, kurioms gresia pavojus išnykti;

b) rūšis, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai;

c) rūšis, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo;

d) kitas rūšis, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.

Vertinant visada remiamasi populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.

Atsižvelgdamos į šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, šių rūšių apsaugai valstybės narės įsteigia kiekiu ir dydžiu tinkamiausias specialias apsaugos teritorijas.

2. Valstybės narės panašias priemones taiko nuolatos aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, atsižvelgiant į jų apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. <...>

<...>

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose apsaugos teritorijose valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų išvengta buveinių taršos ar pažeidimo, arba bet kokio paukščių trikdymo, jei tai galėtų būti reikšminga atsižvelgiant į šio straipsnio tikslus. Valstybės narės taip pat stengiasi išvengti buveinių taršos ar pažeidimo už šių saugomų teritorijų ribų."

Buveinių apsaugos direktyva

8 Buveinių apsaugos direktyvos 6 straipsnio 3 dalis ir 4 dalies pirmoji pastraipa nustato:

„3. Bet kokiems planams ir projektams, tiesiogiai nesusijusiems arba nebūtiniems teritorijos tvarkymui, bet galintiems ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu

su kitais planais arba projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai įvertinimas, atsižvelgiant į šios teritorijos išsaugojimo tikslus. Atsižvelgiant į poveikio teritorijai įvertinimo išvadas ir remiantis 4 dalies nuostatomis, kompetentingos nacionalinės institucijos pritaria planui ar projektui tik įsitikinusios, kad jis neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumo ir, jei reikia, išsiaiškinusios plačiosios visuomenės nuomonę.

4. Jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šis planas ar projektas vis dėlto privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių viršesnio viešojo intereso priežasčių, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram *Natura 2000* vientisumui apsaugoti. Apie patvirtintas kompensacines priemones ji praneša Komisijai." (Pataisytas vertimas)

9 Direktyvos 7 straipsnis numato:

„Šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai pakeičia bet kuriuos Direktyvos 79/409/EEB 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įpareigojimus teritorijoms, atrinktoms pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintoms pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal Direktyvą 79/409/EEB, jei pastaroji data yra vėlesnė."

Faktinės bylos aplinkybės

10 Lauteracher Ried parkas yra įsikūręs Forarlbergo žemėje. Austrijos Respublikai įstojus į Europos Sąjungą, šios valstybės narės vyriausybė 1995 m. birželio 7 d. pirmą

kartą pranešė Komisijai, kad šiame gamtos parke įsteigta SAT, ir vėliau pateikė tam tikrus papildomus dokumentus. Soren ir Gleggen-Köblern teritorijos nebuvo įtrauktos į šią SAT.

11 Dėl kelio S 18 statybos projekto, šio kelio trasos nustatymo procedūra buvo pradėta 1992 metais. Po 1992 m. balandžio 29 d. įvykusios diskusijos su Dornbirn kantono administracija projektas buvo iš esmės peržiūrėtas, siekiant atsižvelgti į oficialaus Forarlbergo žemės eksperto gamtos ir kraštovaizdžio apsaugai parengtą pranešimą. Šio projekto pristatymo ir suinteresuotų šalių išklausymo procedūra, skirta nustatyti šio kelio trasą, buvo pradėta 1994 m. kovo 8 d., remiantis 1971 m. federalinių kelių įstatymu. Procedūra buvo užbaigta nustačius kelio trasą 1997 m. balandžio 8 d. federalinio ekonomikos reikalų ministro sprendimu. Šioje minėto projekto rengimo stadijoje Austrijos valdžios institucijos padarė išvadą, kad keliui S 18 nėra kitų alternatyvų.

12 1999 m. sausio 27 d. buvo pradėta leidimo šio kelio statybai išdavimo procedūra. 2001 m. liepos 6 d. sprendimu Bregenz ir Dornbirn kantonų administracijos pagal Forarlbergo žemės teisės aktus išdavė leidimą šio kelio statybos projektui. Atsižvelgiant į minėtą federalinio ekonomikos reikalų ministro sprendimą, šiuo sprendimu buvo galima patvirtinti tik pasirinktąją kelio trasą.

13 Dėl minėto sprendimo Forarlbergo žemės vyriausybei buvo pateiktas skundas. 2003 m. vasario 21 d. vyriausybė priėmė skundą patenkinantį sprendimą, kurio vykdymą 2003 m. rugpjūčio 29 d. sustabdė *Verwaltungsgerichtshof*. Šiuo metu kelio S 18 statybos projekto įgyvendinimas yra sustabdytas.

Ikiteisminė procedūra

14 Gavusi skundą, Komisija 2001 m. lapkričio 12 d. išsiuntė Austrijos valdžios institucijoms laišką dėl nepakankamo Lauteracher Ried priskyrimo SAT ornitologiniu požiūriu, neigiamų kelio S 18 statybos projekto pasekmių, kurios kelia grėsmę griežlėms ir kitoms šioje teritorijoje saugotinoms paukščių populiacijoms, taip pat dėl kitų su šios teritorijos apsauga susijusių klausimų.

15 Komisija, išnagrinėjusi jai adresuotą Austrijos vyriausybės 2002 m. vasario 1 d. atsakymą, 2002 m. birželio 27 d. Austrijos Respublikai išsiuntė oficialų pranešimą. Kadangi Austrijos Respublikos pateikti paaiškinimai Komisijos netenkino, 2003 m. liepos 11 d. Komisija išsiuntė pagrįstą nuomonę, nurodydama šiai valstybei narei per du mėnesius nuo jos gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

16 Manydama, kad 2003 m. rugsėjo 26 d. Austrijos Respublikos atsakyme nurodyti argumentai dėl minėtos pagrįstos nuomonės nėra įtikinantys, ir atsižvelgdama į tai, kad pažeidimas, kuriuo Austrijos Respublika yra kaltinama, tęsiasi, Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

Dėl ieškinio

17 Grįsdama ieškinį, Komisija pateikia du kaltinimus. Pirma, ji kaltina Austrijos Respubliką nesilaikius paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, susijusių su SAT atrinkimo ir įsteigimo procedūra. Antra, Komisija nurodo buveinių apsaugos direktyvos 6 straipsnio 4 dalyje nurodytų reikalavimų nesilaikymą išduodant leidimą kelio S 18 statybos projektui.

Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų nesilaikymu

Šalių argumentai

18 Pirmuoju kaltinimu Komisija tvirtina, kad Lauteracher Ried SAT įsteigimas ir dabartinės ribos neatitinka šioje teritorijoje gyvenančių paukščių rūšių, šiuo atveju griežlių ir kitų migruojančių paukščių rūšių, sukančių lizdus pievose, ilgalaikės apsaugos ir išsaugojimo reikalavimų. Komisijos teigimu, kad patenkintų paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus, ši SAT turi apimti ir Soren bei Gleggen-Köblern teritorijas.

19 Grįsdama šį kaltinimą, Komisija pirmiausia nurodo, kad lemiamas SAT ribų nustatymo kriterijus yra saugotinų paukščių rūšių buvimas. Remiantis moksline informacija ir 2000–2002 metais vykdytų tikrinimų rezultatais, minėtos teritorijos yra ne tik griežlių ir kitų migruojančių paukščių rūšių, sukančių lizdus pievose, buveinės, bet ir pagrindinė veisimosi vieta. Komisija taip pat pažymi, kad Lauteracher Ried teritorijoje ir aplink ją esančios pievos paukščių apsaugos požiūriu yra vientisa natūrali buveinė, kurios struktūra yra ypač tinkama, ir šias pievas naudoja tos pačios paukščių populiacijos. Komisija priduria, kad Forarlbergo žemės teritorijoje Reino slėnyje gyvenančios griežlės yra tarpusavyje glaudžiai susijusių paukščių visuma.

20 Toliau Komisija tvirtina, kad pareiga priskirti SAT visas teritorijas, kurios atrodo labiausiai tinkamos pagal ornitologinius kriterijus, nėra įvykdoma pirmu paskelbimu. Siekiant išsaugoti nykstančias rūšis, būtina peržiūrėti paskelbtą teritoriją,

atsižvelgiant į naujausias mokslo žinias, ir, esant reikalui, nustatyti naujas esamos SAT ribas.

21 Galiausiai tai, kad Austrijos Respublika apsaugos teritorijoms priskyrė Bangs ir Matschels teritorijas, taip pat esančias Forarlbergo žemėje ir skirtas užtikrinti griežlių išsaugojimą, neturi reikšmės šios valstybės narės pareigai tą patį padaryti ir su Soren bei Gleggen-Köblern teritorijomis, kurios ribojasi su paskelbta SAT.

22 Austrijos Respublika tvirtina, kad dabartinės Lauteracher Ried SAT ribos optimaliai atitinka paukščių apsaugos direktyvos reikalavimus, skirtus užtikrinti griežlių ir migruojančių paukščių rūšių, nuolatos gyvenančių Forarlbergo žemėje, Reino slėnyje, apsaugą ir išsaugojimą.

23 Ji mano, kad įvykdė įsipareigojimus pagal paukščių apsaugos direktyvą, bendrai nustatydama minėtos SAT ir Bangs bei Matschels teritorijų faunos, floros, buveinių ir paukščių apsaugos teritorijos ribas, taip paskelbdama SAT ir pripažindama tokiomis Forarlbergo žemėje esančias Reino slėnio teritorijas, kiekiu ir dydžiu labiausiai tinkamas I priede nurodytai griežlių rūšiai ir nuolatos aptinkamoms migruojančioms rūšims išsaugoti.

24 Austrijos Respublika aiškina, kad SAT ribos buvo nustatytos remiantis šios teritorijos atrinkimo ir įsteigimo metu turėtais Teisingumo Teismo praktikoje pripažintais patikimais moksliniais įrodymais, dėl kurių ši vienintelė teritorija buvo pripažinta pačia svarbiausia Forarlbergo žemės pievų paukščių veisimosi vieta.

25 Ji priduria, kad, įsteigdama minėtą teritoriją, rėmėsi išimtinai ornitologiniais arba ekologiniais kriterijais, kuriuos galima išvesti iš paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių. Tokiomis aplinkybėmis ji tvirtina, kad būtent Lauteracher Ried SAT sukoncentruotas žmogaus nepaliestos gamtos ansamblis, būtinas griežlėms gyventi, tačiau šis ansamblis neapima Soren ir Gleggen-Köblern teritorijose esančių pievų, kurių žolė naudojama kraikui.

26 Austrijos Respublikos teigimu, siekiant nustatyti tinkamiausias teritorijas, turi būti analizuojama daug kriterijų, be kita ko, tai, ar dviejų rūšių paukščiai būna nustatytoje teritorijoje ar jos dalyje. Tačiau pastarasis kriterijus vienas pats nelemia paukščių apsaugos direktyvos reikalavimų patenkinimo. Kad būtų priskirta šios direktyvos prasme tinkamiausioms teritorijoms, teritorija turi taip pat atitikti kitus ornitologinius arba ekologinius parametrus. Taip pat reikėtų išanalizuoti ir įvertinti, ar ši teritorija yra tinkama savo dydžiu ir, kiekio atžvilgiu, savo būkle ir aplinka. Šiuo atžvilgiu reikia atsižvelgti į teritorijai jau esančią grėsmę dėl rekreacinio pobūdžio veiklos, naudojimo būdo ar kitų aplinkybių, ir jos lemiamą buveinės pažeidimą. Šios valstybės narės manymu, dėl jau esančio kenksmingo poveikio ir apribojimų bei dabartinės Soren ir Gleggen-Köblern teritorijų kokybės šios teritorijos neatitinka reikšmingų paukščių apsaugos direktyvos kriterijų, kad galėtų būti priskirtos SAT.

27 Tokiomis aplinkybėmis Austrijos Respublika pažymi, kad gali būti svarbu atsižvelgti, bent jau netiesiogiai, į socialinius ir ekonominius interesus vertinant teritorijos dydžio tinkamumą, ir taip pat pabrėžia, kad tai yra kėsinimosi į privačių asmenų teises atvejis.

28 Austrijos Respublikos teigimu, kaltinimas, kad ji privalėjo vėliau keisti ir nuolatos tikslinti Lauteracher Ried SAT, neturi jokio teisinio pagrindo. Galėtų pasirodyti, kad tokią pareigą yra sudėtinga suderinti su administracinių veiksmų teisėtumo principu ir kad ji prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai.

29 Be to, Austrijos Respublika aiškina, kad nors Soren ir Gleggen-Köblern teritorijos ir nėra tinkamiausios teritorijos paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 dalies ketvirtosios pastraipos prasme, tačiau tai nereiškia, kad joms netaikoma jokia apsauga. Iš tiesų nagrinėjant skundą dėl kelio S 18 statybos projekto, šioms teritorijoms buvo taikomas šio straipsnio 4 dalies antrame sakinyje numatytas apsaugos režimas.

Teisingumo Teismo vertinimas

30 Siekiant išspręsti šį ginčą, pirmiausia reikia priminti valstybių narių įsipareigojimams taikomus su SAT atrinkimu ir įsteigimu susijusius principus, kuriuos nustato paukščių apsaugos direktyva.

31 Iš šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies ketvirtosios pastraipos matyti, kad valstybės narės turi įsteigti kiekiu ir dydžiu I priede nurodytų rūšių apsaugai tinkamiausias specialias apsaugos teritorijas. Tai darydamos, jos turi atsižvelgti į šių rūšių apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva. Remdamosi to paties straipsnio 2 dalimi, valstybės narės panašias priemones turi taikyti nuolatos aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu.

32 Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalys įpareigoja valstybes nares suteikti SAT teisinį apsaugos statusą, galintį užtikrinti, be kita ko, I priede nurodytų paukščių rūšių išlikimą ir veisimąsi bei nuolatos aptinkamų I priede nenurodytų migruojančių rūšių veisimąsi, šėrimąsi ir žiemojimą (žr. 1999 m. kovo 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-166/97, Rink. p. I-1719, 21 punktą ir nurodytą Teismo praktiką).

33 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad diskrecija, kurią turi valstybės narės atrinkdamos tinkamiausias teritorijas SAT steigti, susijusi ne su galimybe įsteigti SAT teritorijose, kurios atrodo esančios tinkamiausios pagal ornitologinius kriterijus, bet vien su šių kriterijų įgyvendinimu tam, kad būtų nustatytos I priede nurodytų rūšių išsaugojimui tinkamiausios teritorijos (žr., be kita ko, 1998 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-3/96, Rink. p. I-3031, 61 punktą).

34 Taip pat reikia priminti, kad, remiantis Komisijos vykstant procesui pateiktais mokslinių tyrimų ir tikrinimų rezultatais, kurių Austrijos vyriausybė neginčijo, 2000–2002 metais Lauteracher Ried SAT, kurios plotas yra 580 hektarai, buvo pastebėti atitinkamai 4 arba 5, 4 ir 3 čiulbantys griežlių rūšies patinėliai. Soren ir Gleggen-Köblern teritorijų, kurių plotas yra 64 ir 352 hektarai, stebėjimo rezultatai buvo tik truputį mažesni, nes buvo pastebėti atitinkamai 4, 2 ir 3 paukščiai.

35 Be to, kaip tvirtino Komisija, ir dėl to nebuvo prieštaraujama, 2001 m. migruojančių perkūno oželių (*gallinago gallinago*), pempių (*vanellus vanellus*) ir didžiųjų kuolingų (*numenius arquata*) rūšių paukščių savaime žymiai padaugėjo dviejose teritorijose, Austrijos valdžios institucijų nepriskirtose SAT. Lauteracher Ried SAT susukusių lizdus buvo nuo 3 iki 5 perkūno oželių porų, nuo 11 arba 12 pempių porų ir 3 didžiųjų kuolingų poros. Soren ir Gleggen-Köblern teritorijose buvo atitinkamai 3 ir 3 arba 4 perkūno oželių poros, 6 ir 9 pempių poros ir 1 (galbūt) ir 8 didžiųjų kuolingų poros.

36 Kaip pažymėjo generalinė advokatė savo išvados 32 punkte, iš to išplaukia, kad Soren ir Gleggen-Köblern teritorijos ir griežlėms, ir į I priedą neįtrauktų migruojančių paukščių rūšims, pavyzdžiui, perkūno oželiams, pempėms ir didžiosioms kuolingoms, yra bent jau taip pat svarbios kaip Lauteracher Ried SAT ribose esančios

teritorijos. Be to, Austrijos vyriausybės standartiniame duomenų, susijusių su pastarosiomis trimis migruojančių paukščių rūšimis, blanke nurodyti skaičiai yra teisingi tik tuo atveju, jei atsižvelgiama ir į plotus, esančius už šios SAT ribų.

37 Dėl Austrijos vyriausybės argumento, kad Soren ir Gleggen-Köblern teritorijos nėra tinkamiausios pirmiau minėtų paukščių rūšių apsaugai dėl jau esančio kenksmingo poveikio ir apribojimų bei dabartinės šių teritorijų kokybės, reikia priminti, kad, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 34 ir 35 punktuose, jų mažesniame nei minėtos SAT plote gyvena toks pats lizdus sukančių paukščių skaičius, koks pastebimas šioje SAT.

38 Todėl reikia konstatuoti, kad pagal ornitologinius kriterijus Soren ir Gleggen-Köblern teritorijos, kaip ir Lauteracher Ried SAT, yra kiekiu ir dydžiu tinkamiausios steigti SAT pagal paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

39 Austrijos vyriausybės argumentas, kad, atliekant privalomą teritorijos, kurioje norima įsteigti SAT, ypatybių vertinimą, reikėtų atsižvelgti, bent netiesiogiai, į ekonominius ir socialinius kriterijus, negali suteikti pagrindo abejoti šia išvada.

40 Iš tikrųjų, pagal Teisingumo Teismo praktiką, atrinkdama ir nustatydama SAT ribas, valstybė narė negali atsižvelgti į ekonominio pobūdžio reikalavimus nei remdamasi bendruoju interesu, viršesniu už interesą, atitinkantį paukščių apsaugos direktyvoje nurodytą ekologijos tikslą, nei tuo, kad jie atitinka privalomuosius bendrojo intereso pagrindus, nurodytus buveinių apsaugos direktyvos 6 straipsnio 4 dalies pirmojoje pastraipoje (žr., be kita ko, 1996 m. liepos 11 d. Sprendimo *Royal Society for the Protection of Birds*, C-44/95, Rink. p. I-3805, 31 ir 42 punktus).

41 Kalbant apie Austrijos vyriausybės argumentą, kad vietoje atliktų tikrinimų rezultatai neleidžia daryti išvados apie Soren ir Gleggen-Kölbern teritorijų galėjimą išsaugoti saugotinų rūšių paukščius, reikia konstatuoti, kad moksliškai negalima pateisinti šių teritorijų nepriskyrimo SAT. Priešingai, SAT įsteigimas minėtose teritorijose turi užtikrinti griežlių, į I priedą įrašytos rūšies, ir kitų nuolatos aptinkamų migruojančių paukščių rūšių išsaugojimo būklę pagal paukščių apsaugos direktyvos tikslus.

42 Negali būti pritarta Austrijos vyriausybės argumentui, kad Komisija klaidingai tvirtina, jog reikia keisti ir nuolatos pritaikyti Lauteracher Ried SAT, nes toks reikalavimas neturi jokio teisinio pagrindo.

43 Iš tiesų reikia konstatuoti, kad net jei ir yra aišku, kad pareiga tinkamiausiose teritorijose įsteigti SAT Austrijos Respublikos atžvilgiu atsirado 1995 m. sausio 1 d., šios valstybės narės įstojimo į Europos Sąjungą dieną, tokia pareiga nepasibaigia tą dieną. Iš tikrųjų nei paukščių apsaugos direktyvoje, nei jos 4 straipsnyje nėra nė menkiausios nuorodos į tai, kad pareiga perkelti šią direktyvą pasibaigė tą dieną. Be to, tai, kaip pažymėjo ir generalinė advokatė savo išvados 39 punkte, būtų sunkiai suderinama su veiksmingos paukščių apsaugos tikslu neišsaugoti ypatingų teritorijų, skirtų saugotinų rūšių išsaugojimui, vien dėl tos priežasties, kad ypatingas šių teritorijų pobūdis išaiškėjo tik po paukščių apsaugos direktyvos perkėlimo.

44 Dėl Austrijos vyriausybės argumento, kad ji rėmėsi 1995 m. Federalinės aplinkos apsaugos agentūros kartu su *BirdLife* atliktu tyrimu *Important Bird Areas in Österreich*, kadangi jis yra vienintelis patikimas tyrimas ir mokslinis vertinimas, buvęs tuo metu, kai Lauteracher Ried buvo atrinkta ir joje įsteigta SAT, pakanka

konstatuoti, kad pareiga įsteigti SAT neapsiriboja tam tikru metu turimomis mokslinėmis žiniomis, kaip teisingai nurodo Komisija.

45 Iš tiesų iš bylos medžiagos matyti, kad yra ir kitų mokslinio pobūdžio tyrimų ir ornitologinio pobūdžio vertinimų, taip pat vėlesnių tikrinimų rezultatų nei tie, kuriais remiantis Lauteracher Ried buvo įsteigta SAT. Taigi, remiantis šiais įrodymais, kurių tikslumo Austrijos Respublika neginčijo, šios SAT įsteigimas turėjo būti iš naujo peržiūrėtas.

46 Be to, Austrijos Respublika negali tvirtinti, kad, įsteigus SAT Bangs ir Matschels teritorijose, kur griežlių taip pat aptinkama, jai nebereikėtų įsteigti SAT Soren ir Gleggen-Köblern teritorijose.

47 Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, valstybės narės turi įsteigti SAT visose teritorijose, kurios pagal ornitologinius kriterijus yra tinkamiausios nagrinėjamoms rūšims išsaugoti (žr., be kita ko, nurodyto sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* 62 punktą).

48 Galiausiai kalbant apie Austrijos vyriausybės argumentą, kad Soren ir Gleggen-Köblern teritorijos nėra visiškai nesaugomos, pakanka priminti, kad paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 dalis valstybėms narėms nustato pareigą įsteigti kiekiu ir dydžiu I priede išvardytų rūšių apsaugai tinkamiausias SAT – pareigą, kurios negalima išvengti priimant kitas specialios apsaugos priemones (nurodyto sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* 55 punktas).

49 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia pripažinti, kad pirmasis Komisijos pateiktas kaltinimas yra pagrįstas.

Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su buveinių apsaugos direktyvos 6 straipsnio 4 dalies reikalavimų nesilaikymu

50 Antruoju kaltinimu Komisija tvirtina, kad, leisdama įgyvendinti kelio S 18 statybos projektą, Austrijos Respublika nesilaikė įsipareigojimų pagal buveinių apsaugos direktyvos 6 straipsnio 4 dalį ir 7 straipsnį biotopų ir buveinių apsaugos reikalavimų, nustatytų Lauteracher Ried SAT, atžvilgiu.

51 Pirmiausia Komisija pažymi, kad iki 2000 m. gegužės mėn. nebuvo atliktas joks konkretus ir detalus vertinimas, atitinkantis paukščių apsaugos direktyvos tikslus. Ji tvirtina, kad nors atliekant aplinkos tyrimą 2000 m. gegužės mėnesį buvo išsakyta neigiama oficialaus Forarlbergo žemės eksperto nuomonė dėl kelio S 18 statybos projekto poveikio šiai SAT, nebuvo pradėtas joks tyrimas, kad būtų patikrinta, ar yra galimų alternatyvų šio kelio trasai. Be to, Komisija pabrėžia, kad 2001 m. liepos 6 d. priėmus sprendimą išduoti leidimą statyti, ji tiesiogiai nebuvo informuota apie priimtas kompensacines priemones neigiamam šios statybos poveikiui sušvelninti. Galiausiai Komisija tvirtina, kad nebuvo įrodyta, jog visos kompensacinės priemonės, būtinos bendram *Natura 2000* vientisumui apsaugoti, iš tikrųjų buvo priimtos.

52 Austrijos Respublika ginčija visus ieškinio pagrindus, kuriuos Komisija nurodo pagrįsdama antrąjį kaltinimą.

Dėl buveinių apsaugos direktyvos taikymo laiko atžvilgiu

53 Kadangi iš šio sprendimo 11 punkto išplaukia, kad tam tikros faktinės aplinkybės, susijusios su kelio S 18 statybos projektu, buvo prieš Austrijos Respublikai įstojant į Europos Sąjungą, prieš priimant sprendimą dėl tariamo buveinių apsaugos direktyvos pažeidimo reikia išnagrinėti, ar ji taikoma ginčo aplinkybėms, kurios paskatino Komisiją pareikšti ieškinį.

54 Šiuo atžvilgiu yra akivaizdu, kad kelio S 18 statybos projektas buvo pradėtas 1992 metais. Kadangi procesas buvo nutrauktas, jis vėliau atnaujintas 1994 m. kovo 8 d., kai šis projektas oficialiai buvo pateiktas ir jo atžvilgiu buvo pradėta vertinimo procedūra pagal 1971 m. federalinių kelių įstatymą.

55 Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad bendra federalinė ekspertizės ataskaita buvo paskelbta viešai tais pačiais metais, taigi prieš 1995 m. sausio 1 d., kai Austrijos Respublika įstojo į Europos Sąjungą.

56 Tačiau iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad projektų, galinčių daryti didelį poveikį aplinkai, poveikio aplinkai vertinimo principas netaikomas tais atvejais, kai oficiali prašymo išduoti leidimą projektui pateikimo data yra ankstesnė nei direktyvos perkėlimo terminas (žr., kiek tai susiję su 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, p. 40), 1995 m. rugpjūčio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-431/92, Rink. p. I-2189, 29 ir 32 punktus ir 1998 m. birželio 18 d. Sprendimo *Gedeputeerde Staten van Noord-Holland*, C-81/96, Rink. p. I-3923, 23 punktą).

57 Teisingumo Teismas iš tikrųjų nusprendė, kad šis formalus kriterijus yra vienintelis, kuris atitinka teisinio saugumo principą ir leidžia išsaugoti direktyvos veiksmingumą. Tokią išvadą lėmė tai, kad tokia direktyva kaip buveinių apsaugos direktyva didžiąja dalimi taikoma tam tikro masto projektams, kuriems įgyvendinti labai dažnai reikia daug laiko. Taigi netiktų jau nacionaliniu lygmeniu sudėtingų procedūrų, oficialiai pradėtų prieš pasibaigiant šios direktyvos perkėlimo terminui, apsunkinti ir atidėlioti dėl ja nustatytų specifinių reikalavimų bei ją taikyti jau susidariusioms situacijoms (žr. pagal analogiją nurodyto sprendimo *Gedeputeerde Staten van Noord-Holland* 23 ir 24 punktus).

58 Abi direktyvos – direktyva 85/337 ir buveinių apsaugos direktyva – susijusios su tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimu. Abiem atvejais poveikio aplinkai vertinimas vyksta prieš galutinai pasirenkant projektą. Į šio vertinimo rezultatus būtina atsižvelgti priimant sprendimą dėl projekto, kadangi jį gali reikėti keisti pagal šiuos rezultatus. Atskiri projekto nagrinėjimo etapai yra taip susiję, kad sudaro kompleksinį veiksmą. Aplinkybė, kad tam tikrų nuostatų turinys yra skirtingas, negali kelti abejonių dėl šio vertinimo. Tai reiškia, kad kaltinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į aplinkybes, buvusias projekto oficialaus pateikimo dieną, t. y. šio sprendimo 54 punkte nurodytu momentu.

59 Be to, reikia priminti, kad pagal stojimo akto nuostatas iš Bendrijos teisės išplaukiančios teisės ir pareigos yra iš karto taikomos naujosiose valstybėse narėse, išskyrus numatytas išimtis (žr. šiuo klausimu 2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Weidacher*, C-179/00, Rink. p. I-501, 18 punktą).

60 Iš stojimo akto matyti, kad iš paukščių apsaugos ir buveinių apsaugos direktyvų išplaukiantys įsipareigojimai Austrijos Respublikos atžvilgiu įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d. ir kad šiai valstybei narei nebuvo suteikta nei išimtis, nei pereinamasis laikotarpis.

61 Taigi reikia konstatuoti, kad leidimo išdavimo kelio S 18 statybos projektui procedūra oficialiai buvo pradėta prieš Austrijos Respublikai įstojant į Europos Sąjungą.

62 Šiuo atveju tai reiškia, kad, remiantis šio sprendimo 56 punkte nurodyta Teismo praktika, iš buveinių apsaugos direktyvos išplaukiantys įsipareigojimai nebuvo taikomi Austrijos Respublikai ir kad kelio S 18 statybos projektui netaikomi šia direktyva nustatyti reikalavimai.

63 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, reikia daryti išvadą, kad antrasis Komisijos kaltinimas yra nepagrįstas.

64 Taigi reikia konstatuoti, kad, neįtraukdama į Lauteracher Ried SAT Soren ir Gleggen-Köblern teritorijų, kurios, remiantis moksliniais kriterijais, kartu su Lauteracher Ried yra kiekiu ir dydžiu tinkamiausios teritorijos pagal paukščių apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias direktyvos nuostatas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

65 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Pagal šio reglamento 69 straipsnio 3 dalies pirmąją pastraipą, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės,

Teisingumo Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Kadangi dalis Komisijos ir Austrijos Respublikos reikalavimų nagrinėjamu atveju buvo atmesta, kiekviena iš šių šalių padengia savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Neįtraukdama į Lauteracher Ried nacionalinio gamtos parko specialią apsaugos teritoriją Soren ir Gleggen-Köblern teritorijų, kurios, remiantis moksliniais kriterijais, kartu su Lauteracher Ried priskirtinos prie kiekiu ir dydžiu tinkamiausių teritorijų pagal 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos, su pakeitimais, padarytais 1997 m. liepos 29 d. Komisijos direktyva 97/49/EB, 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias direktyvos nuostatas.**

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **Europos Bendrijų Komisija ir Austrijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.